

Aan de Referendumcommissie van de gemeente Houten

Houten, 23 januari 2021

Betreft: vraagstelling referendum

Geachte commissie,

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het volgende:

1.

In art. 5 lid 1 Referendumverordening staat dat kiesgerechtigden een schriftelijk verzoek kunnen indienen *“tot het houden van een referendum over een door de raad te nemen besluit”*. In casu betreft het besluit de Ruimtelijke Koers 2040, raadsvoorstel 316077. In de samenvatting van het raadsvoorstel staat:

“Deze koers is de richtinggevende visie en strategie die beschrijft waarom, waar, wanneer en hoe Houten tot 2040 minimaal 4.800 woningen wil bouwen. De Ruimtelijke Koers is ook een integrale visie waarin woningbouw in samenhang is gebracht met o.a. wonen & zorg, werken, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit, landschap en duurzaamheid. Daarmee is het een volwaardig ruimtelijk kader voor Houten waarbinnen de gemeente, eigenaren, ontwikkelaars en andere initiatiefnemers aan de slag kunnen met gebiedsontwikkeling.”¹

Aldus laat het raadsvoorstel er geen misverstand over bestaan dat het ondeelbaar is: het woningbouwprogramma kan niet los worden gezien van aspecten als wonen & zorg, werken, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit, landschap en duurzaamheid.

2.

Vierduizend inwoners hebben met hun handtekening verklaard dat zij een referendum wensen over die integrale en richtinggevende visie en strategie over de toekomst van Houten.

3.

Maar liefst 87 amendementen en moties zijn ingediend en behandeld. Daardoor is het raadsvoorstel ingrijpend gewijzigd. Niet alleen zijn beslispunten gewijzigd. Er zijn ook nieuwe beslispunten toegevoegd (samengevat):

- beslispunt 2a: uitbreiding aantal m2 groen in gebied Centrum/Molenzoom/Koppeling;
- beslispunt 2b: aanhouding Noordwest in afwachting van nader onderzoek;

¹ raadsvoorstel 316077, pagina 1 onder “samenvatting”

- beslispunt 2d: aanhouding van Houten-Oost in afwachting van nader onderzoek met integrale aanpak van fiets- en voetpaden en doorgaande fiets- en wandelroutes naar OV-knooppunten, recreatieve bestemmingen en aantrekkelijke fiets- en wandelroutes voor recreatieve doeleinden (binnen- en buitenstedelijk) en voorts om een voetpaden-netwerk uit te werken;
- beslispunt 2e: toegevoegd is geen hoogbouw bij entree Oude Dorp (Dorpsstraat) en voorts meer diversiteit, behoud, versterking en vergroting van groenstructuren
- nieuw beslispunt 6a: nader onderzoek van Noordwest, te weten:
 - kan wonen en werken op de Doornkade worden gescheiden (zoning);
 - kunnen woningen verder van de snelweg komen; ga met GGD in gesprek;
 - andere uitwerking Hof van Wulven (sportlandschap, groen en/of bedrijvigheid);
 - resultaten voor besluitvorming aan de raad voor te leggen.
- nieuw beslispunt 6b: voor het nadere onderzoek onder 6a geldt dat de ambities en integraliteit van de Ruimtelijke Koers in voldoende mate geborgd blijft, specifiek voor thema's woningbouwprogramma, werken & voorzieningen, mobiliteit & infrastructuur en groenstructuur & landschap.
- nieuw beslispunt 7: minimaal 5% (plusminus 250 woningen) beschikbaar houden voor inwonersinitiatieven.

Daarmee is van het oorspronkelijke raadsvoorstel weinig overgebleven. De vraag is welke gevolgen hieraan verbonden dienen te worden voor het referendum. Die vraag beantwoorden wij als volgt:

4.

De vierduizend verzoekers wensen een referendum over de integrale en richtinggevende visie en strategie over de toekomst van Houten. Als gevolg van de amendementen en moties is thans niet bekend wat die visie en strategie is voor de gebiedspaspoorten Hof van Wulven, Doornkade, Utrechtseweg-oost, en Houten-Oost.

De gebiedspaspoorten uit de Ruimtelijke Koers kunnen niet los van elkaar worden gezien. Als minder woningen mogelijk zijn in Noordwest dan moet elders meer gebouwd worden om het beoogd aantal van 4.800 woningen te behalen. Hetzelfde geldt voor Oost: als uit onderzoek volgt dat woningbouw aldaar inderdaad een reële optie is, dan hoeft minder gebouwd te worden in de gebieden Centrum/Koppeling/Molenzoom en/of Noord-West. Met andere woorden: de gebiedspaspoorten kunnen niet los van elkaar worden gezien. Ze hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Er is sprake van communicerende vaten.

Naast het feit dat sprake is van communicerende vaten geldt dat de gebiedspaspoorten met elkaar samenhangen voor vraagstukken als mobiliteit², werken, maatschappelijke voorzieningen, landschap en duurzaamheid. Bijvoorbeeld: als niet, of minder, woningen in Noord-West worden gebouwd, dan heeft dat effect op het aantal auto's en verkeersbewegingen. Dan is uitbreiding van de Utrechtseweg of verlegging van de rondweg niet aan de orde. Mutatis mutandis geldt dit ook voor de mobiliteit per fiets of te voet (binnen- en buitenstedelijke fietsverbindingen, netwerk van voetpaden).

² autoverkeer en doorgaande fietsroutes

Er is maar een manier waarop geen geweld wordt gedaan aan de integrale visie en strategie van de Ruimtelijke Koers: uitstel van besluitvorming.

De 4.000 inwoners die getekend hebben voor het referendum hebben daar ook recht op. Zij hebben het recht om te weten wat het **eindresultaat** wordt. De inwoners hebben recht op een totaalplaatje. Die duidelijkheid is er nu niet en daarom past het niet om de inwoner nu toch om een mening te vragen.

Daarom pleiten wij er primair voor om eerst de door de raad gevraagde onderzoeken in Noord-West en Oost af te ronden om daarna pas tot besluitvorming over te gaan. Voor alle duidelijkheid: wij hebben er geen probleem mee als het referendum daarvoor wordt aangehouden. Alleen op deze wijze kunnen de burgers zich uitspreken over de (gehele) Ruimtelijke Koers Houten 2040.

NB: dit brengt geen vertraging met zich in de woningbouw nu nog steeds wordt gebouwd en er nog plannen ter uitvoering voorliggen.

NB: nog beter zou zijn om de vraag of Houten nieuwe bouwplannen wil gaan uitvoeren, en zo ja in welke omvang en op welke manier, aan te houden tot na de verkiezingen in maart 2022. Dat is al over 1 jaar en 3 maanden oftewel slechts 1 jaar na het nu geplande referendum. Alle politieke partijen kunnen dan hun genuanceerde standpunten verwoorden in hun verkiezingsprogramma, in verkiezingstijd kan er worden gedebatteerd en de kiezer beslist uiteindelijk.

5.

Wij vinden het onwenselijk als tot twee keer toe een referendum moet worden gehouden over de Ruimtelijke Koers 2040. Daarom bepleiten wij een uitstel van de besluitvorming tot na de komende gemeenteraadsverkiezingen. In de praktijk zal dat niet heel veel later zijn dan nadat het voorgestelde onderzoek naar Noord-West en Oost heeft plaatsgevonden. Immers, te verwachten valt dat op zijn vroegst in de zomer die uitkomsten beschikbaar zijn. Rond die periode beginnen de politieke partijen met het schrijven van hun verkiezingsprogramma's en het selecteren van kandidaten voor de gemeenteraad. De uitkomst van het onderzoek, en daarmee dan de gehele Ruimtelijke Koers 2040, kan dan onderwerp worden van de verkiezingsprogramma's en in de campagne zal het daar dan ook over kunnen gaan. De inwoners van Houten zullen hun stemgedrag mede daardoor laten bepalen. In feite is die verkiezingsuitkomst een groot referendum en dan heeft de alsdan gekozen gemeenteraad een breed gedragen democratisch mandaat om tot vaststelling van de Ruimtelijke Koers 2040 over te gaan. Wij verzoeken u daarom aldus aan de raad te adviseren.

6.

Mocht u menen dat u niet een dergelijk advies kunt geven en/of de gemeenteraad niet voornemens zijn om aan dit redelijk verzoek onzerzijds tot uitstel tegemoet te komen, dan menen wij dat dit voorgelegd zou moeten worden aan de inwoners van Houten in het referendum op 17 maart waarbij de referendumvraag dan als volgt zou moeten luiden:

Wilt u dat de gemeenteraad besluit over het Centrum, De Molenzoom en De Koppeling voordat de resultaten van het onderzoek naar woningbouw in Houten Noord-West en in Houten-Oost bekend zijn?

Deze vraag is eenduidig, helder en objectief. Het antwoord kan eenvoudig “ja” of “nee” zijn.

7.

Mocht u menen dat een dergelijk verzoek op grond van de referendumverordening niet mogelijk is, dan stellen wij de volgende vraag voor:

Bent u voor of tegen de bouwplannen zoals verwoord in de Ruimtelijke Koers?

of nog korter:

Bent u voor of tegen de Ruimtelijke koers?

8.

Ook zouden wij kunnen instemmen met **beide vragen**. Dat geeft dan immers duidelijkheid over enerzijds de mening van de inwoners van Houten over uitstel en anderzijds hoe men denkt over de (gehalveerde) Ruimtelijke Koers.

De bedoeling van het raadgevend referendum is in feite dat de gemeenteraad kennis krijgt van hetgeen haar inwoners denken over deze complexe zaak. Zowel het uitstelverzoek als ook het inhoudelijk oordeel lijkt ons in dat kader relevant informatie.

Beide vragen zijn eenduidig, helder en objectief én niet als onredelijk te kwalificeren. Beide vragen zijn ook mogelijk binnen de tekst van de verordening. Ook de eerste vraag gaat immers over het voorliggende raadsbesluit.

9.

Tenslotte: na het raadsdebat hebben verschillende fracties voorgesteld om deelvragen te formuleren. Op voorhand klinkt dit misschien niet onlogisch maar wij vinden dit zeer onwenselijk nu de gebiedspaspoorten niet los van elkaar kunnen worden gezien en ook de Ruimtelijke Koers een integrale visie en strategie over de toekomst van Houten nastreeft. Het stellen van deelvragen is daarmee onverenigbaar.

Een cc van deze brief wordt gestuurd aan de gemeenteraad en aan het College van B&W.

Met vriendelijke groet,

Rino Jonkers
Ellen Standhardt-Jonkers
Jolanda Wijsmuller